

This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit.

The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website

<https://kksu.co.in/>

Digitization was executed by NMM

<https://www.namami.gov.in/>

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi

<https://egangotri.wordpress.com/>

233

Checked 2012

M-233

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक

233 हस्तलिखित संग्रह

दाखल क्र. M 233 विषय युज्यविद्या

नाव अध्यापकविद्या

लेखक / लिपीकार —

पृष्ठ ०२ काळ — पूर्ण / अपूर्ण

श्रीगणेशायनमः॥ ॥ अथ पूर्तकमलाकरानुसारी अश्वथोद्यापनविधिः॥ तत्र ब्राह्मणादिवर्णैः शु-
 कुरकपीतहरितवर्णैश्च चक्षुःश्रोत्रोपणीयः॥ तस्य समीपे निबन्धमा लती तुलसीवा अरोपयेत्॥ उदकसे-
 चनादिना परिपालयेत्॥ ततः अष्टमे एकादशे द्वादशे वर्षे वगुरुशुक्रास्ताद्यभवे उपनयनोक्तकाले तदु-
 पनयनं कार्यं॥ शुद्धस्थापिते श्वये तु पूर्वोक्त पौराणिक आशमप्रतिष्ठा मानं॥ न तूपनयनं॥ तस्य उपनयनानह-
 त्वादि त्यक्तं मद न रत्ने॥ तथा॥ न कुर्याच्छेदिते श्वस्ये विद्युद्वाग्निना हते॥ उपवीतं प्रकुर्वीत स्कंधपणो कुरा-
 न्विते॥ सहस्रपणं संपत्तो सत्या बोधितरो ध्रुवं॥ कार्यमुद्यापनं नूनं विवाहविधिना नरैः॥ ॥ अथ प्रयोगः॥
 यजमानः क्लृप्तमांगलिकस्नातः भद्रासने उपविश्या च म्यप्राणानायम्य देशकालौ संकीर्त्य मम समस्त पाप-
 क्षयद्वारककुलकोटिसमूहं पूर्णपूर्वकविष्णुसायुज्यप्राप्तिकामो अश्वथोपनयनमहं करिष्ये॥ तदंगत्वेन गणे-
 पुण्याहं मान्दं नां दी आर्यं ब्रह्म सदस्य दिवरणं करिष्ये इति संकल्प्य सामान्यविधिना कुर्यात्॥ आनादीं धी-
 श्वयथा विभवं पूजयेत्॥ तत आचार्यः कर्मसंकल्प्य आत्मशुद्धिं कृत्वा सर्वपक्षिकिरणादिकं दुप्यति॥ ततः पं-

३ कृतातठिरसिचित्रधनोप्राप्यं ३

वा

चामृतैः शुद्धोदकेन सर्वोपाधिजलैश्चाश्वत्थमभिषिञ्चेत् ॥ तत्रमंत्राः ॥ आप्यायस्व दधि काव्यो धृतं भिमिस्त्रि मधुवा-
स्वाडिः पवस्व ॥ आपोहिष्ठा ३ रुगंधतैलेनाभ्यज्य हरिद्रादिनाभूषितं कृत्वा सूत्रेण संवेष्ट्य गंधादिना अलंक-
त्य नीराजनं कुर्यात् ॥ ततः अश्वत्थपुर्वभागे कुंडं स्तुडितं विधाय अग्निस्थापनं कुर्यात् ॥ ततो नवग्रहासं-
स्थाप्य वरुणं च स्थापयित्वा पूजयेत् ॥ ततः पूर्वतो वेद्यादौ वरुणं प्रसार्य अक्षतपुंजे सवर्णं मय्यो मूर्तौ अग्रान्ता-
रणपूर्वकं वृक्षं न स्पृशेत् शतवत्सरा इति मंत्रेण लक्ष्मीनारायणमावाह्य षोडशोपचारैः पूजयेत् ॥ उत्तरतः शान्तिकै-
शं स्थापयित्वा पंचपल्लवसप्तमृत्तिकासर्कोषाद्यादिनिधाय प्रार्थयेत् ॥ ततो स्मिन् नन्वाहिते ग्राह्यादिचक्षु-
षी आश्वत्थेन त्यंतमुक्ताग्रहान्वाधानं कृत्वा ॥ अग्निवाकं सूर्यं प्राजापतिं अग्निं पवमानं त्रिः विंशे धीः पिप्पलं प्रजा-
पतिं चाज्येन पलाशसमिद्धिश्चरुणा च प्रत्येकं एकैकया अज्याहुत्या यक्ष्ये ॥ लक्ष्मीनारायणं अष्टोत्तरसहस्रं सं-
ख्याकाभिः घृताक्ततिलाहुतिभिर्यक्ष्ये ॥ शेषेण स्विष्टकृतमित्यादिसद्यो यक्ष्ये इत्यंतमुक्ताचरुश्रवणाद्यो ज्यमा-
गातं कृत्वा ॥ कवंचस्त्राणोत्पत्त्यदीर्घतमामित्रावरुणो विष्टुः ॥ वस्त्रयुगेनाश्वत्थवेष्टने विनियोगः ॥ यज्ञोपवी-
तमिति मंत्रस्य परब्रह्मरूपिः ॥ परमात्मा देवता ॥ त्रिष्टुपूछं हः ॥ यज्ञोपवीतदाने विनियोगः ॥ प्रावेपामेत्यस्य गो-

अजिनंदं चतुर्णीं हत्वा ॥ अश्वत्थे वो निषदनमित्यस्य भिषगोषधयो नुष्टुपू ॥ अश्वत्थपूजने ॥

जाप

जपान्त्ररुषिः ॥ निष्टु त्रिष्टुपूछं हः ॥ अश्वत्थमेखलावेष्टने विनिः देवस्य त्वेति मंत्रांते हस्तं गृह्णाम्यश्वत्थं स्पृष्ट्वा
अश्वत्थं विप्रणव्याहतिपूर्वकं त्रिगयि त्रंजयेत् ॥ या ओषधीरिति त्रयोविंशत्स्य सूक्तस्य ॥ अथ वेणाभि-
षगोषधयो नुष्टुपू ॥ अश्वत्थस्थापने विनियोगः ॥ या ओषधीः पूर्वाजाता इति वर्गवत्तुष्ट्यात्मकेन सूक्तेन या-
हतिभिश्चाश्वत्थं स्थापयामीति स्वर्णशलाकया स्पृष्ट्वा स्थापयेत् ॥ ततो न्वाधानक्रमेण जुहुयात् ॥ तत्रमंत्राः ॥
यस्तसमव्याहृतीनां विश्वामित्रजमदभरद्वाजप्रतयऋषयः ॥ अग्निवायुसूर्यप्राजापतयो देवताः गायत्र्युच्छिग-
नुष्टुष्टुहस्त्यच्छं सि ॥ अश्वत्थोपनयनप्रधाना ज्यपलाशसमिद्धिश्चरुहोमे व्याहृतिभिर्हुत्वा ॥ अग्रं आयुं षीति-
तिरुपांशं तं वैखानसाऋषयोऽग्निः पवमानो गायत्री ॥ अश्वत्थः अग्रं आयुं षि ॥ प्रत्येकं अथ ये पवमाना ये दं-
ओषधयः संवदंते तस्यार्थं वेणोभिषगोषधयो नुष्टुपू ॥ विनियोगः प्रग्वत् ॥ ओषधयः संवदंते ॥ ओषधीभ्यः
अश्वत्थेन इत्यस्याथर्वणोभिषगोषधयो नुष्टुपू ॥ अश्वत्थः अश्वत्थे वो निषदनं ॥ ओषधीभ्य इदं वृक्षं न स्पृशेत् शतवत्स-
रा इति स्य विश्वामित्रो यो विष्टुः ॥ अश्वत्थः वनस्पतेशतवत्सरा ॥ ओषधीभ्य इदं द्वा सुपर्णे स्य दीर्घतमा विश्वे देवा ज-
गती ॥ अश्वत्थोपः द्वा सुपर्णे सियुजा सरवाया ॥ पिप्पलायः समस्तव्याहृतीनां परमेष्ठी प्राजापतिः प्राजातिष्टु-

हती ॥ अश्वथो० भूर्भुवः स्वस्साहा ॥ प्रजापतय इदं ॥ ततः वनस्पतेशतवत्त्रा इत्यनेन पूर्वोक्तेन मंत्रेण अष्टो
 तरसहस्रं घृताक्ततिलाकुतीकुंत्वा शेषेण स्विष्टकृतात्मित्यादिप्रायश्चित्तहोमांतं कृत्वा इंद्रादिलोकपालेभ्यः
 आदित्यो नवग्रहदेवताभ्यः क्षेत्रपालाय च बलिं दत्त्वा पूर्णाहुतिं कृत्वा कलशोदकेन यजमानमुक्तापिच्यक
 र्मशेषं समापयेत् ॥ नतो भिक्षादानादियथाचारं कृत्वा ॥ अश्वथस्योत्तरतः वैत्वर्यादिराद्यन्यत्तमं यूपं उष्ट्रय
 स्ववनस्पते इति मंत्रेण रोपयित्वा ऊर्ध्वऋषुण इति पूजयित् ॥ ततः अश्वथेव इति गंधपुष्पाधूपदीपनैर्वैद्यफ
 लतांबूलदक्षिणापुष्पाजलिभिः संपूज्य ॥ अश्वथं स्पृष्ट्वा प्रार्थयेत् ॥ अश्वथो सिजगं नाथ पुरो देवैर्विनिर्मितः
 पापनाशय मे पुं देव पुण्यं देहि महाफलं ॥ क्षीरोदधि समुद्रं तुलसी हरिवल्लभ ॥ अश्वथो धापनफलं देहि
 मह्यं सादा शिवे ॥ ३॥ आचार्यादीन् संपूज्य तेभ्यो दक्षिणां दत्त्वा न्येभ्यो ब्राह्मणेभ्यो भूयसीं दद्यात् ॥ यथाशक्ति
 त्रयान् भोजयित्वा स्वयं सह दत्त्वा मुनीन् ॥ ॥ इत्यश्वथो धापनप्रयोगः ॥ ॥ ॥

[OrderDescription]
,CREATED=16.09.19 12:36
,TRANSFERRED=2019/09/16 at 12:40:00
,PAGES=4
,TYPE=STD
,NAME=S0001819
,Book Name=M-233-AYODHYODHAPAN VIDHI
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,